

Удк

Боровська Т. – учениця 11 класу

Тернопільська класична гімназія

ІВАН МАЗЕПА – МЕЦЕНАТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

Науковий керівник: вчитель вищої кваліфікаційної категорії
Тернопільської класичної гімназії Чарнош Вадим Богданович

Поза всяким сумнівом Іван Степанович Мазепа є однією з найяскравіших, найвидатніших і найсуперечливіших постатей української історії. Крім того, що ця постать за своїм масштабом – політичний діяч, військовий дипломат, меценат, - мало кому в українській історії випала така цікава й непроста доля за життя та після смерті.

Доба Івана Мазепи – це не тільки злет до певного рівня культурного життя, скільки не бачений до того розквіт на теренах України творчості, духовних набутоків. Актуальність дослідження активного впливу гетьмана на духовне життя в Україні періоду його правління дає можливість глибше зрозуміти як розвиток культурного життя наприкінці XVII – початку XVIII ст., так і діяльність зверхника Гетьманщини у вирішенні найголовніших проблем тогочасного буття. Іван Мазепа розумів колосальну роль культури і мистецтва в житті нації.

Лише в душі такого масштабу могли зародитися високі честолюбиві помисли повернути Вітчизні, Києву ту славу, яку вони мали за князювання Володимира і Ярослава Мудрого.

І. Мазепі не вдалося створити незалежну державу. Цьому не сприяли обставини 1708-1709 рр., слабкість шведського війська, на яке такі великі надії покладав гетьман. Усі ці чинники сприяли занепаду Гетьманщини, негативно позначалися на подальшому бутті українців. Разом з тим доба 1687-1709 рр. сформувала новий тип мислення, вищий рівень культури, освіти в Україні. Ця висота, досягнута завдяки творчій енергії гетьмана, не давала у XVIII, XIX ст. занепасти набутим традиціям у літературі, мистецтві, церковному будівництві. Вона служила орієнтиром, базою для культурницьких проєктів. Ми не знаємо, в якому стані перебували б нині більшість пам'яток архітектури Києва, якби вони не були відреставровані, підняті з руїн у добу Мазепи. Йдеться передусім про архітектурний комплекс Києво-Печерської лаври, Софійського собору, Видубецького монастиря.

Набутий у 1687-1709 рр. культурний потенціал, який постав як своєрідний переосмислений синтез європейських, російських впливів, запозичень, а також вітчизняних традицій, є вагомим внеском у становлення саме української культури, у формуванні її підмурівка.

Церковна, духовна політика І. Мазепи, його активна позиція у питаннях створення нових мистецьких, літературних, архітектурних цінностей є справді визначним внеском у будівництво української культури.